

Jagat Singh, etc. v. Joginder Paul, etc. (Sodhi, J.)

ਅਪੀਲੇਟ ਸਿਵਲ

ਐਚ. ਆਰ. ਸੋਢੀ ਜੇ.

ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦਾਰ

1970 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 48 ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ

17 ਨਵੰਬਰ 1970

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908)- ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਅਤੇ ਆਰਡਰ 32 ਨਿਯਮ 2- ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ-ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼-ਕੀ ਇਹ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਬਣਾਓ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਅਸਵੀਕਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਆਰਡਰ 32 ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਪਲੇਪੋਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 32. ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। (ਪਰਾ ੪)

ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਐੱਲ. ਗਰਗ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲਾ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ, ਮਿਤੀ 25 ਮਈ, 1970, ਸ੍ਰੀ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਦੂਸਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਜਲੰਧਰ, ਮਿਤੀ 7 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਿਮਾਂਡ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਏ. ਐਲ. ਬੀ. ਆਹਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਆਰ ਐਲ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਜੀਸੀ ਗਰਗ. , ਐਡਵੋਕੇਟ , ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ ।

ਨਿਰਣਾ

ਸੋਢੀ, ਜੇ.—(1) ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਪੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਰਿਮਾਂਡ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਇਸ ਲਈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

(2) ਦੇਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜੋਤੀ ਰਾਮ ਪੁੱਤਰਾਂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸੂਰਾ, ਤਹਿਸੀਲ ਸੁੱਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 22 ਕਨਿਆਂ ਦੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ। 24 ਨਵੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੇਲ-ਡੀਡ ਰਾਹੀਂ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 2,000। ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਨੇ ਦੇਸ ਰਾਜ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਭਤੀਜੇ, ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਇਮਪਜ਼ਨ ਜੋ ਕਿ 31 ਜਨਵਰੀ, 1967 ਨੂੰ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੈਂਡੀ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਦਈ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਰਡਰ 32, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਿਆ ਦੇ ਕੋਡ ਦੇ ਮੁਲਤਵੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 151 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਆਰਡਰ 6 ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਮੁੱਦੇ ਦਿੱਤੇ:-

1. ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੁਦਈ ਨਾਬਾਲਗ ਨਹੀਂ ਸੀ?
2. ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?
3. ਕੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ?
4. ਰਾਹਤ.

(3) ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਦਈ ਨੰ: 1 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

Jagat Singh, etc. v. Joginder Paul, etc. (Sodhi, J.)

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ 32, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਨਿਯਮ 2, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

"2. (1) ਜਿੱਥੋਂ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਗੈਡੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਮੁਦਈ ਨੇ ਫਾਈਲ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਖਰਚਾ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ (ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ) ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।"

ਮੁਦਈ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਜਲੰਧਰ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ 25 ਮਈ, 1970 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਹੋਣ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 7 ਫਰਵਰੀ, 1968 ਨੂੰ ਮੇਜਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੁਆਰਾ ਸੂਟ. ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 32, ਰੂਲ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। - ਅਗਵਾਈ. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(4) ਮਿਸਟਰ ਏ.ਐਲ. ਮਿਸਟਰ ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਲਾਹਕਾਰ, 5 ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 32, ਨਿਯਮ 2, ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। * ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਕਰੀ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਰਡਰ ਦਾ ਰੂਪ ਜੋ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(2) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਫਰਮਾਨ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਾ ਸਿਰਫ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਿਰਣਾਇਕ ਦੀ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਆਰਡਰ 7, ਨਿਯਮ.11, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਰਡਰ 32, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ

ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ 11 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਸਵੀਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਹੋਰ ਉੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਵੀਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ, ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਸ਼ਬਦ "ਅਸਵੀਕਾਰ" ਇਸਦੇ ਆਮ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਤਲਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਅਰਥ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ। ਬੇਨੀ ਰਾਮ ਭੱਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਲਾਲ ਦੁਕਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਪੀਐਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਕੀਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 442 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਡਰ 32, ਨਿਯਮ 2 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਕੋਡ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ ਜਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ, ਆਰਡਰ 32 ਦੇ ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (2), ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਫਾਈਲ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਦਈ ਦੀ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਦਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਮੁਦਈ ਅਜਿਹਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਮਿਸਟਰ ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਜਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(1) ILR 13 ਕੈਲ. 189. 404

ILR Punjab and Haryana •

(1373)1

ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਡ ਦੇ ਆਰਡਰ 43, ਨਿਯਮ 1, ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਸਲ ਆਯਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ 32, ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਗਲਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤੱਥ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

* (5) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ

ਫੁਟਕਲ ਸਿਵਲ

ਡੀ.ਐਸ.ਤੇਵਤੀਆ, ਜੇ.

ਦੁਰਗਾ ਦਾਸ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਸ

ਬਨਾਮ

ਤਾਰਾ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

ਸਿਵਲ ਸਿਸ. ਸੰ 2762-ਸੀ 1970

(1373)1

ਵਿਚ

1970 ਦਾ E FA ਨੰ 119.

17 ਨਵੰਬਰ 1970

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (195-5 ਦਾ XXV) ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਅਤੇ 25—ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ___ ਕੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ—ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ—ਕੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ "ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ" ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਮਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ